

LA REVISTA

QUADERNS DE PUBLICACIÓ QUINZENAL

ANY III. NUM. XLIX - OCTUBRE I - MCMXVII

Número solt, 20 cts.

SUMARI

La Llibertat que ens mereixéssim, per R. RUCABADO.—El catalanisme d'En Prat de la Riba, per ELADI HOMS.—Poetes: Rudyard Kipling; Gabriele D'Annunzio; Eugenio de Castro; Rabindranath Tagore; Ricard Dehmel; Paul Claudel; Francis James, per J. M. LÓPEZ-PICÓ.—Poesia catalana: Cançó de la primavera agònica; El goig, per JOAQUIM FOLGUERA.—Lírica anglesa: La complanta del vell mariner, de Samuel J. Coleridge, per JOAQUIM FOLGUERA, trad.—Una nova mística, per JOSEP M. RUIZ MANENT.—Lletres: L'obra de Isidre Nonell després de mort, per JOSEP ARAGAY.—Dietari espiritual.

**ADMINISTRACIÓ: CORTS CATALANES, 613, - BAIXOS
BARCELONA**

Per la solució eficaç de les vagues, per JOSEP M. PI SUÑER.—Prat de la Riba, per ALEXANDRE GALF.—Charles Maurras, per J. M. LÓPEZ-PICÓ.—L'instrument i l'arquet, per JOSEP LLEONART.—Epitalami moral, per R. RUCABADO.—Lírica italiana: La Nau, de G. d'Annunzio, per C. R., trad.—A l'eterna Antígona, de Romain Rolland; Crida per la pau, de Georges Brandes, per CN. C. i C., trad.—Lletres: Una commemoració, per MANUEL BRUNET.—Arts plàstiques: El descubrimiento de sí mismo, de J. Torres García, per EDUARD M. PUIG.—Notes diverses.—Dietari espiritual.

PUBLICACIONES DE LA REVISTA

Administració: CORTS CATALANES, 613, baixos - - BARCELONA

LLIBRES APAREGUTS :

RAMÓN RUCABADO

Els editors i la llibertat de l'art

JOSEP ARAGAY

La pintura catalana contemporània. La seva herència i el seu llegat

CLEMENTINA ARDERIU

Cançons i el·legies

JOSEP M. LÓPEZ-PICÓ

L'infantament meravellós de Schahrazada

MIQUEL POAL AREGALL

Mots plaents i desplaents

ANTONI ROVIRA I VIRGILI

El Nacionalisme

JOAQUIM FOLCH I TORRES

Meditacions sobre l'arquitectura

JOAN SACS

La moderna pintura francesa fins al cubisme

ALEXANDRE PLANA i altres

L'obra d'Isidre Nonell

MIQUEL FERRÁ

Cançó d'ahir

LL. NICOLAU D'OLWER

Literatura catalana. Perspectiva general

ENRIC JARDÍ

Les doctrines de Georges Sorel

EN PREMSA :

J. FARRÁN I MAYORAL

La renovació del Teatre

E. DURAN REYNALDS

Quatre Històries

JOSEP CARNER

Les planetes del verdum

Hi han en preparació obres de J. M. López-Picó, Enric Prat de la Riba, Francesc Pujols, Eugeni d'Ors, Joaquim Folguera, Joan Alcover, Alexandre Plana, Carles Riba, Esteve Monegal, Martí Casanovas, Josep M. de Sagarra, etc.

Col·lecció de lírics mundials

Ha sortit el primer volum de la col·lecció

Venus i Adonis

de W. SHAKESPEARE

Trad. de M. Morera i Galicia

Prefaci de Josep Carner

(SEGONA EDICIÓ EN PREMSA)

EN PREPARACIÓ :

POESIES de RICARD DEHMEL

Trad. de Josep Lleonart

Prefaci de Manuel de Montoliu

CANTIC DELS CANTICS

I EL LLIBRE DE RUTH

Trad. de Carles Riba

Prefaci del Dr. Lluís Carreras

HIMNES SACRES DE MANZONI

Trad. de Llorenç Riber

EL·LEGIES de ANDRÉ CHÉNIER

Trad. de Joan Arús

Prefaci de J. M. López-Picó

Hi han ademés en preparació traduccions de l'Antologia grega, de Pindar, de Manzoni, de Ronsard, de Coleridge, de Tennysson, de Goethe, de Shelley, de Keats, de Prudenci, d'Horaci, de Pascoli, de Francis Jammes, de Claudel, de Teixeira de Pascoaes, etc.

LA REVISTA

QUADERNS DE PUBLICACIÓ QUINZENAL
ANY III. — N.º XLIX — OCTUBRE 1 - 1917

LA LLIBERTAT QUE ENS MEREIXESSIM

**Aquest número de
"La Revista" ha estat
passat per la censura**

Aquest número

de

“La Revista”

**ha estat passat
per la censura**

EL CATALANISME D'EN PRAT DE LA RIBA

A molts, que tenien en En Prat de la Riba un veritable segon pare espiritual immensament savi, immensament bo, la seva mort els ha colpit amb el punyent dolor de la més gran pèrdua de família. I tothom, en quant a catalans, ha sentit la inesperada desaparició del gran home públic com una ferida crudel al cos sagrat de la pàtria, quelcom de comparable al desmembrament del territori més ric i estimat, com si les alteroses muntanyes de la nostra terra s'haguessin sobtadament aplanat jaquint els rius eixugats sense esperança o com si els boscos fossin tots desapareguts en un incendi. ¡Ell era tant un tros de la nostra pàtria, ell era tant un bocí de la nostra vida!

Com a home just que fou, les seves bones obres l'hauran acompanyat a la glòria de Déu; i, com a patriota exemplar, aquestes mateixes obres mantindran viva la remembrança del seu nom mentre Catalunya sigui Catalunya, i tant més viva si es pot, quant Catalunya més vagi esdevenint ella mateixa. Car ell fou el catalanista per autonomies i el ver catalanista de la Catalunya nova; ell fou el pedagog sapient i amorós que protegí, dirigí i enfortí la nova vida creixent de la nostra pàtria amada.

La Catalunya gloriosa d'ahir tenia el seu record inesborrablement gravat en el cor d'En Prat: la del Rei Conqueridor, redemptora de València i de Mallorca; la del Rei En Pere, terra poblada de lleialtat; la de la victoriosa Corona d'Aragó, deslliuradora de la Sicília opresa; gran potència mundial temuda, respectada i admirada de totes les altres nacions; la Catalunya rica i plena, pàtria lliure, la de les serenes llibertats.

N'hi ha prou amb fullejar el seu «Resum d'Història de Catalunya», o resseguir els capítols més càlids de «La Nacionalitat Catalana» per a comprendre amb quin amor de fill tan pur En Prat estimava la Catalunya del passat (1).

En Prat, tots ho sabem, no fou pas un contemplador passiu i melangiós de les grans passades de la pàtria, un somniador amant de la bella princesa dissortada. El record del passat portà a la seva consciència de pur patriota els ferments de plans pel present, comunicant al seu braç força per a l'actuació de tots els moments (¿qui ha oblidat el manifest «Per Catalunya i l'Espanya gran?»); i de la direcció de la més viva i més forta comunitat política catalana estant, i dalt de les presidències de la Diputació barcelonina, per ell transformada en organisme viu, i de la Mancomunitat, obra dels seus afanys, En Prat fou, per repetir la justa frase, el seny ordenador de la vida nacional de Catalunya. A cada moment de la seva vida pública feia llevar ell el seu fruit de catalanitat i cap se n'escapà infecund.

Per aixó, sa vida, consagrada sencera a Catalunya (sacrificada tota ella a l'altar de la pàtria, com sabem ara), fou tan fecunda; i ell visqué patriòticament, en un any, més que no pocs homes prominents en la vida

(1) Es coneguda la estimació que En Prat professava a les «Cròniques d'En Muntaner», breuari de l'amor a Catalunya. Com sigui que les edicions n'estan exhaurides, escauria fer-ne una nova edició, però no pas erudita sinó popular, transcrita en quant fos possible en el llenguatge literari actual. Aquesta edició (que podria realitzar-se mitjançant un fons de subscripció pública) deuria fer-se ben nombrosa, dedicant-la a la memòria d'En Prat de la Riba. El resultat d'aítal sembla seria una collita ufanosa de catalanisme, car el llibre, que té de cap a cap l'interès viu d'una novel·la ultra el foc sagrat del patriotisme, seria fàcilment llegit per tothom. «La Joventut Nacionalista», que un dia s'emprenqué l'edició popular de «La Nacionalitat Catalana», podria també portar avui a realització aquest projecte, de gran oportunitat, en honor a la memòria del Mestre.

pública viuen en tota llur vida, i els seus fruits d'una sola anyada foren més abundosos que els de vuit anyades d'altres homes que voldran assemblar-se-li. L'interessaven les qüestions polítiques, les econòmiques, les culturals, l'organització de serveis públics de tota mena; el moment que passa l'absorbia, l'apassionava i semblava que el satisfesia, sense remembrança de passat ni pensament de futur. (¡Quina serenitat d'home i quina equanimitat, Déu meu! Pensar que morí tranquilament amb els ulls al cel, com si mai hagués apartat d'allí la mirada, sense recança, sabent que aquella era l'hora de morir, com si res no hagués fet en aquesta vida i res estimat no deixés darrera d'ell; com si hagués passat per Catalunya com un estranger indiferent i distret que no posa arrels, ell qui l'estimà més ardentment que ningú, que millor que ningú la serví, que com ningú en el seu temps tingué en sa mà el seu poder, en son cor el seu voler i en sa pensa la seva direcció.)

Per la seva constant posició directiva, pels càrrecs que ocupà, per la seva activitat, pels seus escrits i per les seves obres, En Prat s'havia guanyat l'apel·latiu de primer catalanista actual, en el sentit polític i patriòtic usual de la paraula.

Mes En Prat no fou únicament l'enamorat intel·ligent de l'antiga nacionalitat nostra i el patriòtic usador del present en bé de la seva terra. Ell esguardà Catalunya biològicament, com bon pedagog que s'ha imposat la titànica tasca d'educar un poble; i si investigà les lleis d'herència espiritual de la nostra civilització pretèrita i amb son coneixement usà de les forces vitals d'aquest inquiet infant-nació que és avui encara la nostra Catalunya, fou amb l'esperança que l'infant creixeria vigorosament i poc a poc aniria assolint la civilitat de l'home-nació en perfecta llibertat posseïdor de la plenitud de forces i ideals. El cap serà d'estadista d'En Prat de la Riba i el seu cor generós de patriota eren curulls de pensaments i esperances de l'avenir de Catalunya. Per ell el passat era el *fulcrum* on apoiava la palanca

del present per aixecar ben alt el futur de la nostra terra.

El catalanisme d'En Prat era perfecte i en ell hi havia remembrança sempre fresca del passat, ordenació sàvia del present i esguard penetrant de l'esdevenidor: tres aspectes diferents d'un mateix afecte veritable —Catalunya—. Així ha estat ell el Mestre suprem en catalanisme. La seva Catalunya era sempre i en tot moment la històrica, l'actual i la futura; totes tres obraven en ell i ell actuava constantment en les dues últimes. Ell encarnà perfectament la santa continuació que patriòtica es digué ahir i es diu avui i es dirà demà.

Hom conta que quan En Prat de la Riba era estudiant, en una època en què el catalanisme es trobava encara en els lirismes del període literari, ja va preveure tota la esplèndida florida social que després ha tingut, en la qual el seu seny ordenador ha tingut una participació tan gran i tan decisiva. La seva clarividència i la seva fe patriòtica el guiaren constantment a la conquesta del futur del catalanisme; i, certament ningú com ell ha fet tant per la Catalunya que vindrà, ningú s'havia mai atrevit a posar els vastos fonaments culturals que ell ha donat a (*aquest número de «La Revista», ha estat passat per la censura.*)

En Prat de la Riba ha estat font pura i inestroncable de catalanisme, i de les aigües d'aquesta font ne begueren els homes de l'actual generació i en beuran també els de les generacions futures. Tot ver catalanista que s'acostà a En Prat, no importa la escola que representés, necessàriament trobà sempre obertes les portes del seu afecte. Ell realitzà paulatinament, sense proposar-s'ho, el prodigi d'anar-se conquistant la bona voluntat i l'estima de tot adversari dels altres camps catalanistes que l'anava coneixent; i així ha baixat a la tomba acompanyat del plor de tots, absolutament tots, els bons catalans.

En Prat de la Riba, el perfecte catalanista, escoltava sempre atentament tot aquell qui pogués dir-se germà seu en afectes pa-

triòtics. Mes a una mena de catalans escoltava i atenia amb especial predilecció, ell, l'Arquitecte de la Catalunya renaixent: als joves. Entre els molts i dignes títols que En Prat podia haver ostentat, no fóra pas dels menys justos i escaients el de «Mestre de la Joventut» i fins, encara millor, el de «Pare de la Joventut».

En Prat era afeccionat als joves perquè la joventut és la vida que esclata i el pensament que es renova, la pàtria de demà que arrela i es nodreix de l'avui. Perquè ell tant se preocupava del bell avenir de la nostra Catalunya, deixà que els joves se li acostessin i confiadament li comunicessin llurs anhels més íntims; i per tal d'assegurar la normalitat de vida a la pàtria nova, ell alliçonà amorosament la joventut, ell disciplinà llurs activitats sovint esbojarrades, ell els agermanà en una santa i fecunda comunitat de treball patriòtic. En Prat triava preferentment els joves per a les seves obres culturals (arbres plantats avui per a florir i granar demà) no pas sempre perquè els cregués superiors en valor actual sinó perquè ells eren la pasta dúctil amb què ses mans d'expert estatista modelaven la Catalunya futura. Els heretatges passen natural-

ment de pares a fills i no de germà a germà. Per a col·laborar en les seves obres En Prat exigia només, especialment, que dues coses: un fons de veritable catalanitat i un valor personal de treball.

«Ell, que a disset anys ja era un vell (un home espiritualment fet)», ha dit subtilment el P. Miquel d'Esplugas, «a setanta anys, si hagués viscut, encara hauria estat un jove». Res més just. El sant catalanisme, l'amor ardent a Catalunya féu a En Prat home prematurament, i la mateixa passió de tota la vida l'anava rejuvenint amb els anys fins a fer-lo un jove entre joves. En paga d'aquella fe en Catalunya, en ell inestroncable, que els comunicava, n'acceptava la renovació de les idees que els altres li oferien. La llavor de l'avenir de nostra pàtria fou ben sembrada i viu i creix i a son temps donarà fruits esplèndids. Mes si algun mal patriota mirava de reüll els joves (els arribats i els que arriben) i els arreconava, aleshores l'herència espiritual d'En Prat de la Riba s'esvairia com un núvol en desert abrusedor i, tard o d'hora, l'avenç de Catalunya pararia en sec.

ELADI HOMS.

POETES

RUDYARD KIPLING

L'anglès no ha de compendre. Aquest lema havia consagrat el primitivisme patriòtic de Kipling i la reacció brutal de la seva obra contra l'intel·lectualisme continental que començava d'influir en l'esperit dels seus contemporanis.

Rudyard Kipling, antiespeculatiu, sembla desplaçat de la tradició literària de la moderna literatura anglesa.

Cantor de l'immensitat dels aspectes naturals, cerca, per l'assimilació de l'indianisme, el reviscolament de tots els primitivismes de la raça.

Per això a tot el llarg de les seves narra-

cions i animant la força del seu cànt, sembla que ell mateix va traduïnt-se d'una llengua no treballada encara, expressiva a crits i obedient al gest que acompanya cada crit.

Llengua abundant dins la simplicitat i embriagada de la duresa del comanament. Així s'explica la joia amb què Rudyard Kipling es llença a la narració i que transpuja de les mateixes advocacions que rotulen els seus llibres: *L'home que volia ser rei*, *La més bella història del món*, *El llibre de la selva*, *Damunt els murs de la ciutat...*

Poeta quan canta i quan conta. Exacte com el funcionisme mecànic que l'encisa. Virginal i estoic; litúrgic gairebé. I formidable com els infants, com els homes de la

mar i com el seu Mowgli que torna amb els homes després d'apendre el llenguatge de la selva.

Avui, Rudyard Kipling, xantre de l'imperialisme anglès, s'esforça en comprendre.

I ens ha dit, no com un reclutador, sinó amb admirativa cordialitat, el gust de la convivència amb els exèrcits de França.

GABRIELE D'ANNUNZIO

Entre la salut pagesa de Carducci i l'emotivitat professional de Pascoli, admiravem fa deu anys l'impassibilitat de D'Annunzio com l'equilibri de la sobirania lírica.

Ara no gosaríem judicar el poeta del *Canto novo*, *L'Isotteo e la Chimera*, *Elegie romane*, *Odi navali*, *Poema paradisiaco*, *Laude del cielo, del mare, della terra e degli hervi*, i *Le canzoni della gesta d'ultramare*, vivent encara, com un contemporani de les darreres generacions literàries.

La sobirania no pot mantenir-se sense la serenitat. I Gabriele D'Annunzio no és un poeta serè perquè és un diletant.

La perfecció de la forma que el fa dominador de tots els virtuosismes verbals, no podria enganyar-nos.

El seu diletantisme té més profundes arrels. És el diletantisme de l'esperit i de la vida, la mòbil activitat experimental de tots els sentits, la voluntat de gojar i l'aptitud pel goig que ha caracteritzat tota una generació.

La plàstica harmonia dannunziana que sap resoldre sense torbaments en plenitud fisiològica totes les morbositats no és pas la capacitat essencial de viure que, obscura i tot, podem nomenar heroïsmes.

Els herois són vulnerables i saben renàixer de llurs pròpies febleses. D'Annunzio és immutable a pesar de la bella fórmula renovar-se o morir.

Aquesta renovació que no va més enllà del goig nou, del plaer personal arqueològic o llibresc aplicat sempre a les criatures servents de l'egoisme central, és la disfressa de la mort.

Les faules dramàtiques i les novel·les de D'Annunzio: *La ciutat morta* i *La nau*; *Les verges de les roques*, *El plaer* i *El foc*, etc., en les quals no aguanta la crepitació verbal una forma perfecta, ens deixen endevinar l'engany epidèrmic més que les creacions líriques del poeta. La mort és la igualtat desesperant del to sublim mantingut constantment per enlairar la mediocritat intencional.

D'Annunzio pot fer-se ell mateix l'antologia de la seva obra. Per nosaltres deixarà tot el garbuix de l'insinceritat i tot el confusionarisme indecís entre la falsa aristocràcia decorativa i el paganisme torturat per les reaccions idealistes.

Bo o dolent, D'Annunzio sintetitza tota una generació. No sabem encara si els nous poetes d'Itàlia: els Anile, Adolfo de Bosis, Marino Moretti, Francesco Gaeta i el malaguanyat Guido Gozzano podrien dir-se alliberats de les seves deixes.

EUGENIO DE CASTRO

Després del llegat del Simbolisme francès i de l'enriquiment verbal de la poesia italiana amb el D'Annunzio, situant-nos enfora del renaixement meravellós de la lírica catalana, pocs poetes sabem d'Europa tan artistes, en terres de parla llatina, tan essencialment poetes com el portuguès Eugenio de Castro.

Potser només de terres d'Amèrica ens és arribada igual a la d'ell la veu musical i lluminosa del Rubén Darío. Ambdós poetes, l'americà i el portuguès, han obert l'esperit a totes les influències. L'un i l'altre s'han deixat dur per l'encís de totes les renovacions. Però cap altre poeta, com ells, ha sabut superar les suggestions forasteres amb la llei alada, graciosa i segura de la pròpia harmonia.

Rubén Darío ha creat per al castellà una nova expressió poètica. Eugenio de Castro ha enriquit el portuguès amb la consagració de la llibertat d'ideal damunt tots els dile-

tantismes i totes les migradeses de la moderna burgesia classificadora afanyada en declarar-lo parnassià o decadent, obscur o preciosista...

Totes aquestes veuetes acusadores, totes aquestes reserves de prudència (molt generalitzades com si una mateixa màquina de pensar servís a la gent la opinió feta), queden ofegades i esvaïdes per l'inspiració i per l'accent poètic d'Eugenio de Castro.

Res de tan íntimament portuguès i alhora tan profundament humà—«tan universal», que diu el doctor Unamuno oposant el concepte al cosmopolitisme—, com el poema «Constanza», que jo estimo més que «Belkiss», més que «Sagramor» i més que totes les altres obres perfectes del poeta.

Per arribar a la sobirana humanitat del poema «Constanza», no li ha calgut a Eugenio de Castro cap esforç de nacionalització teoritzant. Naturalment se són incorporades a la seva personalitat les més diverses corrents espirituals; i portuguesa ha estat sempre la seva eficàcia poètica en mig de totes les innovacions.

Així l'orientalisme enlluernat dels romàntics i l'erudició exòtica dels parnassians no són en Eugenio de Castro altra cosa que traducció poètica de l'ànima fastuosa i viatgera de Portugal. I la música del simbolisme és en ell íntima dolçor d'esperit i fervor de la natura, i l'amor a la paraula precisa i exquisida, dignitat d'artista; i tot el seu fatalisme amarat de melangia, encarnació profunda de la «saudade» tan retreta i sovint tan poc compresa.

El poema «Constanza» defineix, en versos meravellosament treballats i comprensius, totes aquestes qualitats. Hom diria que hi sent l'ànima de Portugal en èxtasi, àvida de contemplar el moviment de les estrelles com un record d'aquelles vies de grandesa de les glòries passades. Hom diria, com un nou mite, que fou la mare mateixa qui dugué al poeta pel camí dels núvols, i que tots aquells qui l'acusaren de divagar-hi, no han sabut mai d'ell ni de la pàtria.

Fidel a la profunda veritat del sentit na-

cional, Eugenio de Castro ha estat un reformador de les formes mètriques portugueses. A mesura que la seva obra creixia la reforma apareixia més com una renovació. Després del poema *Constanza* advertim en els altres llibres: *A sombra do quadrante*, *O anel de Polycrates*, *O filho prodigo* una íntima seguretat serena que, sense renegar de l'externa pompa viatgera de les primeres produccions, sembla dilatar-se damunt tota l'amplada de Portugal camperol, al costat de la inspiració d'aquest altre poeta d'espaiosa contemplació que es diu Teixeira de Pascoaes.

RABINDRANATH TAGORE

La popularitat del premi *Nobel* i la immediata vulgarització dels seus llibres per l'estudi que en feia Yeats, el poeta irlandès, amb motiu de la versió anglesa de *L'ofrena lírica*; les traduccions d'André Gide en la *Nouvelle Revue Française*; les interpretacions castellanes de la senyora Cenobia Camprubí i les edicions econòmiques de la casa italiana G. Carabba, no lleven, amb l'esclat de la divulgació, cap de les qualitats exemplars del poeta bengalí que fa de la possessió Divina la seva activitat i el seu repòs.

Jo no sabia meravellar el gest amb desmesura i parlar de la poesia de Tagore com d'una misteriosa i llunyana vaguetat.

La vibració religiosa, l'entonació reposada i joiosa del poeta és pròxima a tothom com ho és sempre tota poesia.

Deixeu per als literats coloristes i als viatgers mediocres el prestigi oriental de ço que és inconegut.

A Rabindranath Tagore com a tots els grans poetes li és substància lírica l'eternitat. I l'esgarrifança de ço que és etern, es comunica dels seus versos a nosaltres.

Lloen els crítics i comentaristes el misticisme de Tagore i la flama de la inspiració divina que ha resultat en amorós lirisme tota la seva metafísica.—El pas d'una doctrina intel·lectual a una exaltació pantejant.

Més que una imatge de Déu, el poeta ben-

galí es creu una necessitat de Déu; la realització poètica de Déu, mestre de tota poesia. Del qual li pervé la fúria de participació de la vida universal i la inquietant traducció asexual del llenguatge amorós, mogut sempre per un daler vers la divinitat, no d'ascensió per la gràcia com podem entendre nosaltres, sinó de «reabsorció».

Cal que sigui més generosa la lloança del poeta, diuen també els comentaristes, per tal que mai s'ha refusat a la vida, i del contacte quotidià amb la vida mateixa n'ha esdevingut més pur.

Aquesta puresa s'és resolta tècnicament en una gran economia verbal que contradiu les valors enteses de la Índia enorme i monstruosa i *fa que els poemes*, (són paraules d'André Gide), *guanyin en qualitat ço que perden en extensió*.

Així floria la familiaritat docent de *La lluna nova* i la saviesa popular del *Jardiner* i la universalitat de l'obra total, enriquida recentment amb *La collita dels fruits*, dins els mateixos límits de l'Escola que té el poeta a Bengala.

Per nosaltres, la lliçó del Tagore pot ésser aquesta: Apendre a valorar el pes qualitatiu de les obres de l'esperit i la immortal mesura de la inspiració.

RICARD DEHMEL

Liliencron, que no podem pas acusar d'interessat amb cap mena de compromís d'escola a favor de Dehmel, vaticinava la glòria del jove renovador dels ritmes de la lírica alemanya, confirmada per la devota lloança dels adictes i per la contradicció obstinada dels enemics.

Entre tots els noms que enalteixen la inspiració germànica contemporània: Vollmöller, Hard, Salus, Rilke, Hofmannsthal, Kolberg, Anna Ritter, F. Hardekohf, excel·leixen els noms de Stefan George, isolat dins l'hermetisme de la seva opulència impenetrable que ni a les antologies vol descendir negant-se a figurar-hi, i el de Ricard Dehmel, sempre actiu i agressiu, dominat pel

tumult de la vida moderna i pel trascendentalisme democràtic, religiós i social que nodriren la inspiració de Verhaeren i de Walt Whitman.

Dehmel, però, més concís que el poeta belga i més crític que el nord americà, no ha fet mai descendir la poesia al tràfec ni ha convertit els temes d'inspiració en pretext d'aliteraturismes anarquitzants. La traducció de Verlaine li ha estat un bon exercici i una bona defensa.

Professa Dehmel l'individualisme inquietat sempre i alliberat de la cruesa nietzscheana per la vocació socialitzadora que l'ha dut a les més agres campanyes de sinceritat i de gosadia.

Menysprea la receptivitat poètica. Ell vol ésser el creador del lirisme agitat per l'amor que engendra la força.

Els seus llibres cabdals: *Redempció*, *Dona i Univers*, *Les metamorfosis de Venus*, *L'Univers formós i salvatge*, semblen ventejats per la fúria d'aquella fortitud amorosa. I la mobilitat ens fa descobrir en la seva obra originalitats insospitades que ell mateix segella amb les correccions i reedicions dels seus poemes.

Original com un experimentador de laboratori, qui té a l'abast de les seves mans totes les possibilitats constructores i destructores.

Nat l'any 1863 és encara discutit i venerat com un jove.

PAUL CLAUDEL

L'impressió conjunta de l'obra d'aquest poeta, drames, teoritzacions, himnes i poemes, és la de dignitat.

I desseguida la de respecte.

Dignitat i respecte com els que ens encomana el cant dels psalms de David en els oficis divins: Perquè ens trobem davant de l'home fet a imatge i retirança de Déu.

Per tots els espais de les *Cinq grandes odes*, de la *Corona benignitatis anni Dei* i dels *Poèmes de guerre*, Paul Claudel afirma aquesta força de la seva personali-

tat eixida de la mà de Déu. Perxó és profunda i massís en l'esplendorosa dretura del seu aplom; ric i natural; cridador dels mots, diríem, que se li tornen obedients a la pujança primitiva de la metàfora continuada; concentrat i concís al mig de l'espectacle profús d'un ordre nou que elabora dins la més aspra solitud lírica sense que el tumulte de l'abundor violi mai l'ordre immutable de la gràcia.

Aquest ordre de la gràcia, en el sentit cristià del mot, determina l'acció de tots els drames del poeta: *L'otage*, *L'annonce faite à Marie*, *L'échange*, *La jeune-fille Violaine*, etc.

I el centre de l'acció, troballa de tots els camins, és la certitud de Déu que supera l'infinita aspiració indeterminada dels romàntics i la dispersió amorosa dels sentits, sense contenció, sense virtut, dels místics del panteisme.

Diuen alguns comentaristes que la certitud de Claudel és una certitud teològica.

D'aquesta guisa més que considerant-lo, des de un punt d'obir estètic, en possessió del lirisme pur, ens caldrà enlairar-lo, per damunt dels poetes, com el possessor (vegeu la seva *Art poétique*), de la revelació lírica.

I desvetllar la intel·ligència i el cor (la paraula de Déu no és dita per als dormilegues), per no judicar-lo mai obscur.

FRANCIS JAMMES

Dels poetes simbolistes i postsimbolistes, és el qui més a prop nostre arriba. Perquè en aquesta hora de retorn a la veritat, després de les folles estridències de l'orgull, ha sabut humiliar-se.

Jammes és el contra Rousseau. La Natura, per virtut del seu verb, torna a servir

Déu perquè Déu es fa vivent en totes les criatures de la Natura.

La quotidianitat emotiva i expressiva s'altifiquen dins la cristiana comunió del poeta amb el Senyor; i arran de terra s'anuncia com dalt del cel la glòria de Déu i les herbes humils, i les bestioles anuncien com el firmament l'obra de la mà de Déu.

El camí que tantejants i assedegats seguien els panteistes del lirisme infinit, fineix on comencen els límits de la fe.

Francis Jammes practica aquesta fe. I el seu camí, en el qual no s'acontentà de les monjoies que es deien *De l'angelus de l'aube a l'angelus du soir*, *Clairières dans le ciel*, *Le deuil des primeveres*, i *Le triomphe de la vie*, ni li foren prou repòs Clara ni Almada ni Pomme d'Anis, s'eixampla ara amb la benaurança de les *Georgiques cristianes* i amb el repòs vigilant de la filla Bernardeta, amb la serenitat de la consciència tranquil·la, damunt la qual la melangia fa un xic d'ombra com el capvespre damunt els sembrats.

Aquestes joventuts que combaten la vaguetat i s'exerciten en els treballs definits de cada instant, han trobat en el Jammes la germanor que amorozeix la ingratitude de la tasca rebel. La normalitat cristiana que és la salut i la vida.

Franciscanisme si voleu però no com una solució literària sinó més bé com una possessió de govern.

Aquesta possessió és el matís que fa preferible Francis Jammes als poetes anglesos, catòlics també, Coventry Patmore i Francis Thompson. Aquesta possessió l'enlaira al mestratge d'homes.

I els seus devots han comptat com ell amb la seguretat del triomf. I eren pocs, però els millors.

J. M. LÓPEZ-PICÓ

POESIA CATALANA

CANÇO DE LA PRIMAVERA AGONICA

Aspra venia, i daurada,
i ara és tota de vellut.
Jo li beso el pit molsut
amb la boca fadigada.

Ella lassa es difonia
sota un vel finíssim, lleu,
d'una pluja rosa-neu
d'ametller que es desfloria

Aconsola el desencís
una mica de dormida.
La pluja rosa florida
ha fet un rosa tapís

Ajeuria l'esperit
damunt la tofa rosada
si una brisa enjogassada
no renovés el convit.

Estenc les ales subtils,
i em ve una halenada fina;
sota meu el món camina
per uns camins molt subtils.

Amb el vol he renovat
una vida que es llanguia.
Primavera entant moria
fosa dins de sa beutat.

EL GOIG

Has fallit, i la virtut
desolada se'n planyia.
S'encenia amb la follia
cada jorn un foc golut.

Devorava el flam ardent
el dol i la melangia.
S'encenia amb covardia
i es fonia penitent.

Com la cendra, pura i grisa
del foc l'ànima ha romàs.
L'esperit suara las
ja es desvetlla en l'aua llisa.

Sobre cendres de l'oblit
edificaràs tos dies,
sense dols ni melangies
i amb un ample esperit.

Fins que et torni l'hora densa
l'ombra dura d'un cafard,
nodriràs el foc avar
amb el goig que recomença.

JOAQUIM FOLGUERA

LIRICA ANGLESA

LA COMPLANTA DEL VELL MARINER

DE SAMUEL T. COLERIDGE

CANT II

Es un vell mariner,
i atura l'un dels tres.
—«Per ta llonga barba grisa i l'esguard lluent,
per què no t'atures en aquest moment?»

Les portes de la Casa del Nuvi de bat a bat són obertes,
i jo soc un pròxim parent.
Els comensals són reunits, ha començat la festa
Té, escolta la joiosa fressa».

Ell el reté amb sa mà descarnada...

—«Era un vaixell...» comença.

—«Enrera, deixa'm anar, vell perdut!»

Ell prompte la mà retira.

L'aguanta per son sol esguard brillant:
L'Invitat de la noça, silenciós roman,
i com un infant de tres anys escolta.
El mariner té el que volia.

L'Invitat de la noça s'assegué sobre un caire;
no pot fer altra cosa que escoltar;
i així parlà aquest home antic,
el Mariner dels ulls brillants:

«El navili era gai, l'aigua del port era clara,
joiosament lliscàrem,
sota l'església, sota el pujol,
i després sota el far.

El sol s'aixecava a l'esquerra,
fora del mar venia,
i espurnejava, i a la dreta
dins la mar es colgava;

més alt, més alt cada dia,
fins damunt del pal, a migdia...—»

L'invitat de la noça es colpí, llavors, el pit,
car ell oí la forta veu del baixó.

Ha entrat al vestibul la Núvia.
Està vermella com una rosa,
davant d'ella avancen bellugant llurs testes
els músics alegres.

L'Invitat de la noça es colpeix sobre el pit,
mes no pot fer altra cosa que escoltar;
i així parlà aquest home antic,
el Mariner dels ulls brillants:

«I llavors la tempesta vingué, i ella
era tirànica i forta»:

ens colpí amb ses ales ràpides
i ens expulsà cap al Sud.

Amb els pals inclinats i la proa cabussant
com algú perseguit a cops i a crits,
camina encara dins l'ombra de son enemic,
i acota endavant sa testa,
així el navili corria, de pressa la ventada brogia clamorosa
i cap al Sud sempre volàvem.

I llavors vingueren juntes la neu i la boira
i venia un fred estrany
i el gel, tan alt com el màstil surava al nostre vol
verd com l'esmeragda.

I a través les bufarades, les muntanyes de neu,
reflectien una claror trista:
no vèiem formes, ni d'homes ni de bèsties:—
el gel era per tot.

El gel era aquí, el gel era allà,
el gel era tot al nostre volt;
cruixia i grunyia, bruelava i es planyia
com els sorolls en un desmai.

A la fi creuà l'espai un Albatros;
vingué través de la boira,
i com si fos una ànima cristiana
el saludarem en nom de Déu.

Menjà l'aliment que no havia mai menjat
i al nostre volt volà.
El glaç s'obrí amb un tro
i el timoner al través ens guià.

I un bon vent de Sud bufà al darrera;
l'Albatros ens seguia
i cada dia, pel nodriment i pel joc
venia als crits del mariners.

Dins els núvols o la boira, sobre el pal o les cordes
ell s'enfilà durant nou vespres
mentre que tota la nit, a través l'espessa bruma blanca,
brillava el blanc clar de lluna.

—«Déu te guardi, vell marí,
dels dimonis que et juguen tals passades!
Mes ¿per què prens tu aquest aire?»—«Amb el meu arc
jo occí l'Albatros».

JOAQUIM FOLGUERA, trad.

UNA NOVA MISTICA

En Pierre Mille ha escrit un article a «La Dépêche» sots el títol de «Una nova mística».

L'interès que enclouen els seus conceptes ens força a traduir-ne alguns, que són veritables punts de meditació social i política.

Els socialistes—diu—miren com donar fi a la guerra. Certs idealistes del partit, a França i fora de França, estan persuadits que llurs conviccions exigeixen aquest esforç. L'Alemanya els anima perquè té necessitat de pau; ara que les condicions serien menys oneroses del que fatalment haurien d'ésser.

El Vaticà, amb el seu catolicisme, que vol dir internacionalisme, aspira també a la pau en altre aspecte, mes l'objecte és el mateix: es tracta d'obtenir una pau que tingui el menor compte que pugui del principi essencial que inspira avui la civilització o sigui el dret dels pobles de disposar lliurement de si mateixos.

En altres termes, el principi de les nacionalitats. En altres termes també, el patriotisme. Això són tres idealismes en presència: el socialisme, el catolicisme, el patriotisme.

Aquests tres misticismes jugaran el seu paper en la futura pau, mes el més fort serà el patriòtic, que és el que obra més enèrgicament.

En efecte, un socialista francès o alemany o anglès, dirà: «Jo soc francès, alemany, anglès primerament. Després, soc socialista.» Un catòlic francès o alemany, dirà: «La meva religió no té res que veure amb el patriotisme.»

Hi ha encara una altra prova. El misticisme de la nacionalitat és l'únic pel qual, en l'època que vivim, és possible l'obtenir el sacrifici de milers de vides. El socialisme ha tingut els seus màrtirs, mes són raríssims. El catolicisme els ha tingut, i no diré que no els tingui

quan calgui; mes el cert és que ningú somnia en demanar-los-hi.

La base del patriotisme, entès com avui s'entén, és el servei militar, i per la seva obediència es consent per endavant de donar la vida per una causa nacional.

Durant les guerres de religió, era molt comú i generalment admès que un home donés la seva vida per una creença, inclús contra la seva pàtria. Si així pogués ésser ara, en matèries de patriotisme, s'hauria d'admetre que un alsacià o un alemany digués: «Jo prefereixo complir el servei militar a França, i batre'm per aquest país»; i que igualment un francès pogués reclamar el dret de servir a Alemanya si li convingués millor.

Una tal concepció ens sembla inadmissible i monstruosa, i ningú admet que el sacrifici en pro d'una nacionalitat sigui afer individual, afer de lliure consentiment. Així la consciència pública, que reprovaria que s'imposés una confessió religiosa sota pena de càstig corporal, reprova amb unanimitat que un home pugui refusar el servei a la seva pàtria, i troba natural que es castigui amb la mort el que refusi aquest servei.

I això és igual per tot arreu; des del moment que es tracta de nacionalitat, no hi ha més consciència individual; no hi ha més que consciència col·lectiva.

Doncs, si els tres misticismes intervenen en el moment de la conclusió de la pau, sols el patriotisme sortirà triomfant.

Així pensa Pierre Mille, essent el seu pensament tan interessant per al que gaudeix en l'ingeni d'una idea, com deplorablement equivocat.

I és, que oblida el gran periodista, que no comenta pas idees iguals, que siguin a un mateix pla de comparació. Ha confrontat la universalitat i el particularisme amb un mateix judici, i les seves conclusions surten forçosament equivocades. Cal no oblidar la clàssica lògica.

La pau és un sentiment universal, per essència, com per essència ho són la religió i la igualtat de drets entre els homes. El patriotisme, és un amor, i com l'amor de tot agrupament, heròic amb si mateix i egoïsta i fins sanguinari amb els altres.

La religió és l'ordenació dels sentiments que naixen de l'adoració de Déu, en tots els llocs del món, i d'una mateixa manera en totes les terres; de son principi la bondat de Déu vessada

damunt de tots sense distinció de races ni de llengües, i menys encara d'esperits, siguin fàcils, siguin tardans. Un mateix Déu adora el catolicisme de totes les terres del món, i ¿com podria el seu cap visible no posar la seva intervenció al servei de la pau universal, i els seus membres no influir en la pau el dia que un moment sortós doni lloc a tal intervenció?

No val recordar les guerres religioses, que és cosa esbrinada que el que més hi havia en elles era la política i el joc de la gran noblesa. Encara que el seu caràcter hagués estat francament religiós, ¿qui pot dubtar que haurien estat l'encarnament d'una desviació dels principis eterns de la divinitat?

No és estrany que no hi hagi màrtirs i que ningú els demani, certament. La religió està sortosament en el seu lloc natural en el món, i quan la normalitat és la que presideix la seva vida, els martiris no serien altra cosa que suicidis dels que s'hi prestessin.

El socialisme és igualment una idea universal, diferenciada del cristianisme pels abismes que separen el que és diví, del que és humà; el que és exclusivament espiritual del que mira en primer lloc a la vida material. Mes les dues «místiques» van a la pau i a la igualtat de drets entre els homes: les dues miren de fer morir les tendències egoïstes que vessen la sang pels camps, com si vessessin aigua de pluja.

Ara és l'hora del patriotisme: evidentment, mes voldríem i pensem que així serà, que el patriotisme mati d'arrel, amb les influències religiosa i socialista, les terribles derivacions que té.

Ell pesarà més que cap altra «mística» en el congrés de la pau, i és natural que així sigui, ja que aquesta és la seva hora. El cristianisme fa temps que ha assolit el triomf i el món és sadoilat de la seva doctrina. El socialisme és el que aviat triomfarà restant d'ell sols els bons, sòlids i universals principis que conté.

Mes d'un triomf passat i d'un triomf futur no serà possible prescindir-ne a l'hora de la pau, ja que el patriotisme, suavitzat i enaltit pel cristianisme, haurà de sentir en el seu cor els crits de dolor del llarg infantament del socialisme, començant així aquest la seva obra humanitzadora, que ha de transformar l'amor a la pàtria en un sentiment pur, lliure de les tenebroses i doloroses desviacions que a voltes, com ara, el transformen d'un amor en un odi.

JOSEP M. RUIZ MANENT

LLETRES

L'OBRA DE ISIDRE NONELL DESPRÉS DE MORT.—(A propòsit del llibre «L'obra d'Isidre Nonell»).—Publicacions de LA REVISTA.

La nostra vida artística comença definitivament a ordenar-se, com si per fi la consciència del propi valor volgués treure més rendiment d'ell mateix, que no del seu triomf; perquè a fi de comptes, el valor absolut no té enemic possible, si ell mateix no cau en el malentès de voler-se imposar al damunt de un enemic degut a la pròpia beligerància, cercant, en una victòria al damunt dels qui van errats, uns fonaments falsos per la seva glòria; perquè el valor de una victòria no depèn en absolut del valor de l'exèrcit vencedor, sinó també del valor de l'exèrcit vençut.

El llibre que la secció de publicacions de LA REVISTA acaba de treure a la llum estudiant la vida i l'obra de l'Isidre Nonell és potser el primer exemplar d'aquest nou període de la nostra evolució. És el primer acte de govern de les joventuts revolucionàries. És el resultat de la seva consciència de responsabilitat col·lectiva i el primer treball que, deixant de banda l'aldarull i disputes que vénen de la topada de dues tendències oposades, n'estudia una de elles fins a aixecar-la i allunyar-la de tota oposició possible. Aquest llibre de LA REVISTA no és doncs un llibre d'atac ni de combat, és un llibre de concentració, de quietud i de calma, i no es pot dir que aquesta nova modalitat del procedir de la nostra joventut el devem d'una manera directa a la mort de l'Isidre Nonell, que per nosaltres ha pujat fins a tenir un valor alt i simbòlic que adorna amb una imatge més la nostra consciència una mica inexperta.

Aquest llibre de LA REVISTA servirà per a ensenyar tot l'honorat i veritable de l'entusiasme que els joves han dut al conreu de les arts, perquè ara és la mateixa joventut la que honora, no a un company seu, combatent pel propi ideal, sinó a un home fora de combat; servirà per a demostrar que en ell no es lloava el combatent furibund i apassionat del moment, sinó el vencedor de la posteritat, i no el qui combatia i triomfava de les tendències oposades, sinó el qui enaltia la pròpia fins a dur-la a l'ordre del definitiu. No es tractava doncs de voler usurpar per ell una funció representativa en la època, sinó que en la època els fets reals

hi tinguessin representació. Però pel cas d'En Nonell bé es pot dir que trigarà molt a tenir entre nosaltres una representació igual al seu valor. Perquè si la representació està en el que la societat concedeix a un home, jo crec que encara trigarà molt temps la societat nostra a tenir entre mans un lloc honorable per En Nonell igual a l'honor que mereix el seu formidable valor. Encara avui se li regateja un lloc en el Museu. Quin honor és aquest tan alt i magnífic que es regateja a un home de la seva vàlua? Ens diuen que en el Museu no hi ha lloc, i això que és un edifici molt vast i capaç, i ens diuen que es ple. I ara dic jo: Quin és aquest honor que tant se prodiga?

Sigui com sigui, En Nonell tindrà allà el seu lloc. Té més temps la seva obra per a esperar que no pas una generació per a impedir-ho. Si no és la generació passada, serà la nostra generació que l'hi durà. I si per desventura no fos la nostra, seria la que fatalment ha de substituir-nos en l'avenir a revisar els nostres judicis i a esmenar-los. Perquè l'obra d'un home així no cau a terra; i si unes generacions, per vergonya seva l'hi tiren, en ve una després que torna a aixecar-la per restituir el seu cos a la justícia del seu esperit, i escava a sota de la terra i les treu a trossos i a engrunes i les guarda com relíquies de la glòria del propi geni de la raça. I l'obra d'En Nonell des d'aquest punt de vista té doble valor: el que viu dins de la carn de la seva obra i el que s'ha expandit de l'un a l'altre extrem del nostre moviment artístic. Això és, el seu valor estètic i el seu valor històric en ço que es refereix a les relacions seves amb el passat i amb el pervenir de la nostra pintura. Des d'aquest punt d'obrir En Nonell fou un revolucionari i això és ço que la gent no va perdonar-li en vida ni li ha perdonat després de mort. Per entendre'l era necessari que es fes una veritable revolució en l'esperit del públic. I aquesta revolució, que En Nonell va fer d'una sola embranzida, per al públic necessita dues, tres o quatre generacions; i és que per a En Nonell la seva obra i la seva revolució no li representaven un esforç, car es tractava senzillament de la manifestació

exterior del seu esperit. Ço que certament era revolucionari no fou la seva obra sinó el seu naixement en un temps així.

Per a la generalitat del públic En Nonell fou com un explorador que els parlava de la descoberta de un món nou, en l'existència del qual ells no han volgut creure.

Ell no era certament el pintor del seu món real ni l'interpret dels seus ulls; i ço que la gent vol és això: que un home d'ingeni pinti ço que ells veuen i que un altre escrigui ço que ells pensen o creuen que pensarien si pensessin. La realitat de les fruites que En Nonell els duia del seu món meravellós, per a ells no eren més que mixtificacions de les fruites del seu món real i exaltacions estranyes de la visió dels seus ulls.

Bé és veritat que en altres aspectes el públic no sol ésser tan exigent. La màquina de vapor i l'electricitat són misteris per ell tan profunds i obscurs com el món d'En Nonell. Però això a penes han pensat mai en discutir-ho. L'evidència per a ells no és en el fet, sinó en la utilitat ben aviat experimentada. El bon senyor en el seu automòbil ja té prou sensibilitat per a comprendre els aventatges de caminar assegut i ràpidament pels carrers de la ciutat. Però no ha pogut comprendre, no ha comprès i potser morirà abans de comprendre els aventatges de caminar sense mitjans propis cap a una visió profunda de la realitat que li ve ensenyada per un home de geni.

Aquest aspecte revolucionari de la seva obra que el va deshauciar de la sensibilitat endarrerida del públic, és ço que el va fer admirar de les joventuts d'artistes que li han vingut al da-

rrera en arbre cronològic i en ordre artístic com un exèrcit formidable, i qualsevolga orientació que pugui pendre en el present o en l'avenir el desenrotllament de les nostres arts, mai se podrà negar en ell l'haver estat el definitiu deslliurador de les generacions que el succeeixin, trencant al darrera nostre els fils d'una tradició corrompuda de mort i de desolació i començant els fils d'una tradició nova.

Si no li deguéssim, demés, ensenyances formidables, li deuríem la llibertat. Li deuríem el trobar-nos deslligats del carro de les vanes apariències, però ara li devem demés la iniciació a les realitats profundes.

Ell ens ha ensenyat que no n'hi ha prou que es representin d'una manera vanal les coses vives del món, sinó que és necessari representar d'una manera viva les coses mortes i tot.

Ell ens ha ensenyat que no n'hi ha prou amb representar d'una manera pueril les coses boniques de la realitat, sinó que és necessari que es representin d'una manera viva, sien com sien, perquè la bellesa suma no és en el resultat d'una comparació entre una noia bonica i una de lletja, sinó en el fet profundíssim de la vida de totes dues al comparar-se amb el no res.

Les generacions que vénen al darrera d'En Nonell no poden oblidar això sense perill de sucumbir. Qualsevolga orientació que meni, l'avenir de l'art nostre haurà de tenir forçosament a En Nonell en els seus fonaments; i tots els qui li neguin aquesta virtut fonamental hauran de renunciar a les altures on res no s'aguanta sense uns fonaments així.

JOSEP ARAGAY

DIETARI ESPIRITUAL

A propòsit de la mort del Prat de la Ribam hem llegit damunt *La Publicidad* una pàgina excel·lent d'Eugeni Xammar.

En ella s'anomena clàssic el nostre President per la pràctica de la col·laboració i la disciplina del servei que tots apreníem d'ell.

Aquest número de LA REVISTA, ha estat passat per la censura.

Aquest definitiu arreconament de l'empleat o funcionari remarcats pel nostre amic Xammar contrasta amb l'utilitarisme barroer dels qui aprofiten el nom del Prat de la Ribam per vestir la minúcia personal d'empreses de guany o de glòria efímera.

Quan ens comuniquen un d'aquests projectes fantàstics en els quals s'esplaien les pensades dels improvisadors que es creuen incompresos, i quan ens fatiga l'absorció dels qui en

nom d'una banderia confonen un programa amb una cultura o un aspecte de la lluita per la cultura amb la civilització integral, recordem l'obra de George Borrow en el que té d'exemplar per la consciència de les pròpies forces i facultats i pel desig d'excel·lir en les modestes empreses.

Ens arriben de Suïssa uns números de *Les Tablettes*, revista gosada que llença el crit de *prou!* davant la follia persistent de la guerra política que castiga el món.

Trobem altra vegada els noms volguts de Romain Rolland, P. J. Jouve i H. Guilbeaux i la cordialitat comprensiva dels seus bells esperits al voltant dels quals batega la callada comprensió de moltes altres belles ànimes.

Robert Vallery-Radot ha reunit en un llibre, *Le réveil de l'esprit*, alguns dels seus treballs i estudis al voltant de la renaixença catòlica de les joventuts franceses.

No és un llibre de porugues abstraccions. No disfressa amb invitacions indirectes a l'acció cap propaganda doctrinal.

Es un llibre càlid i valent que reacciona contra la por d'anomenar Déu que senten alguns dels idealistes moderns.

Aquest número de LA REVISTA, ha estat passat per la censura.

No comprenem l'actitud dels qui davant la mort mantenen la divisió de castes i la des-

igualtat de classes i mutilen l'exercici de la pietat per la migradesa de si el mort era o no era *dels seus*.

Els porucs del judici contradictori dels homes ens fan l'efecte d'aquell jovincel que duia la sola de la sabata foradada i es creia que de saber-ho ell tothom hi posava esment.

A certs pares, a certs preceptors; a certs institutors universitaris; a certs senyors, conductors d'esclaus; a certs membres actius de qualsevolga secta jassia musulmana; a certs correligionaris nostres, caldria la coneixença—si del neguit de coneixença es poguessin gloriejar—de la simplicitat més lleugera en la qual un comentarista francès resumeix l'esperit de l'obra de Newman: viure i deixar viure. I a aquells qui per damunt les ciutats en puixança destrien la sal podridora de la iniciativa àrdida, els en caldria també la coneixença; i encara a aquells que, de ser el braç dret del Príncep en dedueixen el deure de lliurar-se, tothora i amb excusa fútil, a un bell deport de pirotècnia a hores a hores mortal.

Cada vegada que el bon literat o el docte gramàtic enriqueixen el lèxic amb el mot nou o curiosament desinfectat, pressentim la plaseria: la colla d'escriptoretts s'hi llença al damunt a estiracabells i s'afanya a qui primer l'enquibirà en un treball gairebé exprés. Però vetaquí que l'un no en sap el sentit exacte; i l'altre el grafia malament; i l'altre el col·loca amb ingenuïtat entre dos sinònims. Girbat a la fi amb oripells de préstec, el mot, el bell mot llangueix d'usura i al cap de temps agonitza d'escampliment en una revista cultural de ciutat de tercer ordre. La plaseria inicial esdevé facècia memorable.

Aquest número de LA REVISTA ha estat passat per la censura

LLIBRES RECENTS

JOAN ARUS

Llibre de les Donzelles

Portada de Josep Obiols

Preu: Dues pessetes

VENTURA GASSOL

ÀMFORA

l'Ilustracions de Josep Obiols

Preu: Cinc pessetes

JOAQUIM FOLCH I TORRES

Meditacions sobre l'Arquitectura

Publicacions de LA REVISTA

Preu: Una pesseta

MIQUEL FERRÀ

CANÇÓ D'AHIR

Poesies

Preu: Una pesseta

ANUNCIS DE LLIBRES: UNA INSERCIÓ: 2 PESSETES, 3 INSERCIONS: 5 PTES.

VELL I NOU

Revista quinzenal d'art

Trimestre: 2 ptes.

Adm. Corts Catalanes, 613

Quaderns d'estudi

Publicació mensual

Any: 4 pessetes

Adm.: Urgell, 187

GALERIES LAIETANES

Corts Catalanes, 613

ANTIGUITATS : EXPOSICIONS : LLIBRERIA D'ART
CAVES DE VINS : ART MODERN

PUBLICACIONES DE LA REVISTA

Administració: Corts Catalanes, 613, baixos - BARCELONA

OBRES NOVES

La pintura francesa moderna fins al cubisme

de JOAN SACS

Pròleg de Joaquim Folguera

L'OBRA D'ISIDRE NONELL

Biografia d'Alexandre Plana. Estudis de Francesc Pujols, Ramón Reventós, Francesc Vayreda, Raimond Casellas, Joan Sacs, Joaquim Folch i Torres i Romà Jori.—Pròleg d'Eugeni d'Ors.

VENUS I ADONIS

de WILLIAM SHAKESPEARE

Traducció de M. Morera i Galicia

Prefaci de Josep Carner

ACABEN DE SORTIR

Literatura Catalana. Perspectiva General

de LL. NICOLAU D'OLWER

Les doctrines de Georges Sorel

de ENRIC JARDÍ

Es venen en les principals Llibreries